

## Edustaja-aloite 5/2023 kirkolliskokoukselle

### Uskonnonvapauden edistäminen maahanmuuttajien parissa

DKIR/339/00.08.00/2023

Uskonnonvapaus on Suomessa perustuslain nojalla turvattu oikeus. Viime vuosina tuhannet maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat ovat Suomessa kääntyneet kristilliseen uskoon. On käynyt selväksi, että heidän kohdallaan perustuslaissa turvattu oikeus uskoa, olla uskomatta tai vaihtaa uskontoa ilman pelkoa tai painostusta ei aina toteudu. Tämä tilanne on myös kirkkohallituksen tiedossa ja käy ilmi mm. ”Kristityksi kääntyvän tukena -oppaasta”:

*..on varmistuttava, ettei kastetilaisuudessa mahdollisesti otettuja valokuvia leviä ulkopuolisille ilman asianomaisen lupaa. Erityisesti tähän tulee kiinnittää huomiota silloin, kun kaste tapahtuu yhteisessä jumalanpalveluksessa. Kotimaahan lähetetty valokuva voi aiheuttaa uhan henkilölle sekä oman perheenjäsenten että koko yhteisön taholta. Sama koskee myös yhteisöä Suomessa.”* (Kristityksi kääntyvän tukena -opas. Kirkkohallituksen julkaisu, 2022)

Kirkko näyttää siis tiedostavan, että kristityksi kääntyvä yksilö ja koko hänen perheensä saattaa kokea vainoa kotimaansa lisäksi myös täällä Suomessa. On tarpeen etsiä keinoja yhdessä muiden uskonyhteisöjen ja katsomusten kanssa todellisen uskonnonvapauden toteutumiseksi. Kirkon tulee tunnistaa ja edistää ruohonjuuritason uskontodialogia, jossa vuorovaikutus eri uskonyhteisöjen kanssa lisää monen suuntaista ymmärrystä.

Maahanmuuttajien parissa työskenteleville on paljastunut, että seurakunnissamme on kristinuskoon kääntyneitä jäseniä, joita esimerkiksi aiempaan uskonyhteisöön kuuluvat yksityishenkilöt painostavat. Se näkyy henkisenä väkivaltana, joissa sosiaalisen median eri kanavien kautta tulevien uhkaavien viestien tulva järkyttää vastaanottajia.

Painostusta tapahtuu monin eri tavoin: on todistettu tappouhkauksia, avioeroon pakottamista, väkivaltaa, erottamista lapsista ja päälle sylkemistä. Toisinaan painostusta osoitetaan tuhoamalla omaisuutta, kuten rikkomalla auton ikkunat.

Uhkaaja on usein perheenjäsen, joka ei ole kääntynyt kristityksi, jolloin tilanne saa kunniaväkivallan piirteitä. Kunniaan ja häpeään perustuvassa kulttuurissa perheenjäsenet tai lähisukulaiset velvoitetaan palauttamaan suvun kunnia. Ujuni Ahmed varoitti Helsingin Sanomien haastattelussa (14.5.2022), että ellei muutosta tapahdu, Suomeen annetaan syntyä varjoyhteiskuntia, joiden ongelmiin ja rikoksiin ei puututa:

*Jossain vaiheessa vähemmistön käytänteistä tulee niin normaaleja, että ne voidaan jopa rinnastaa suomalaiseen oikeusjärjestelmään. Jos meidän oikeusjärjestelmässämme ei tunnisteta yhteisöllistä väkivaltaa ja annamme niiden mekanismien elää, niin silloin Suomessa on yhteisöjä, joissa väkivalta on osa normia.*

On kulttuureita, joissa tietyistä uskonnosta luopuminen on jyrkästi kiellettyä ja nähdään suurena häpeänä. Jos yksilön kääntyminen kristinuskoon nähdään yhteisöllisenä häpeän kysymyksenä, eikä yksilön henkilökohtaista valintaa sallita, toimitaan perus- ja ihmisoikeuksiin kuuluvan uskonnonvapauden vastaisesti. Kirkkomme hiljaisuus asian äärellä voidaan tulkita hiljaiseksi hyväksymiseksi tai kylmäksi välinpitämättömyydeksi ahdingossa olevia lähimmäisiämme kohtaan.

Luterilaisissa ja muiden kirkkojen seurakunnissa sekä kristillisissä järjestöissä tuetaan voimakkaasti maahanmuuttajia ja heidän kasvuaan. Kastekouluja pidetään, opetetaan suomen kieltä ja on ryhdytty innokkaasti kummeiksi. Kun uskontojen kohtaaminen ja uskonnonvapaus eivät aina käytännössä toimi, ilo uusista kristityistä on monin paikoin muuttunut huoleksi.

## **Esitys**

Kirkolliskokous pyytää kirkkohallitusta

1. selvittämään miten uskonnonvapaus toteutuu oman kirkkomme seurakuntien sekä kirkon piirissä maahanmuuttajatyötä tekevien järjestöjen toimintaan osallistuvien kohdalla niin, ettei selvitystyö aiheuta vaaraa maahanmuuttajatyötä tekeville ja näiden jäsenille.
2. vahvistamaan viranomaisyhteistyötä uskontorauhan edistämiseksi perustuslain, uskonnonvapauslain ja yhdenvertaisuuslain pohjalta.
3. etsimään keinoja puolustaa ja tukea kaikkien oikeutta kääntyä tai olla kääntymättä uskontoon.

4. vahvistamaan uskontodialogin avulla uskonnonvapauden käytännön toteutumista kaikkien uskontojen ja katsomusten kannattajien keskuudessa.

Heidi Zitting

Kaisamari Hintikka

Jari Kemppainen

Pasi Palmu

Jouko Ylinen

Ilkka Pöyhönen

Hannele Karppinen

Matti Ketonen

Kirsi Pohjola

Ville Auvinen

Soili Haverinen

Joni Kumlander

Pauliina Järvinen

Aila Kemppainen

Vuokko Vänskä

Erkki Puhalainen

Pentti Aspila

Seija Kuikka

Mimosa Mäkinen

Hannu Kippo